

قانون اقامت اتباع خارجی

شماره ۱۱۸ سال ۱۹۷۸

فصل اول

تعاریف

ماده یک:

معانی اصطلاحات زیر چنین میباشند:

۱- وزیر = وزیر کشور.

۲- مدیر کل = مدیر کل اداره تابعیت.

۳- مدیر = مدیر امور اقامت.

۴- افسر اقامت = یکی از افسران اداره تابعیت است که وزیر به وی صلاحیت و اختیاراتی را جهت

اجرای این قانون واگذار می نماید.

۵- خارجی = کسی که از تابعیت عراق برخوردار نمی باشد.

۶- ویزای ورود = عبارت از موافقت جهت ورود تبعه خارجی به خاک کشور عراق می باشد و توسط

کنسل عراقی یا قائم مقام آن، کسی که از سوی وزیر تعیین می شود یا هر نمایندگی عراقی در

خارج، روی گذرنامه مهر می شود .

۷- گواهی اقامت = گواهی است که به وسیله آن شخص خارجی می تواند در عراق اقامت کند و

باید از مرجع صلاحیتدار صادر شود.

۸- مجوز خروج = عبارت از موافقت جهت خروج تبعه خارجی از خاک کشور عراق می باشد و از سوی مرجع صلاحیتدار روی گذرنامه ثبت می شود.

۹- تبعید = عبارت است از صدور درخواست توسط مرجع صلاحیتدار جهت خروج یک تبعه خارجی که به صورت قانونی در کشور عراق اقامت می کند.

۱۰- اخراج = عبارت است از صدور درخواست توسط مرجع صلاحیتدار جهت خروج یک تبعه خارجی که به صورت غیرقانونی وارد کشور عراق می شود.

فصل دوم

شهروندان کشورهای عربی

ماده دوم:

با رعایت مفاد بند (أ) ماده هشت این قانون، شهروندان کشورهای عربی از احکام این قانون مستثنی هستند.

فصل سوم

ورود اتباع خارجی و خروج آنها و مجوزهایی که به آنها داده می شود

ماده سوم:

ورود اتباع خارجی به جمهوری عراق یا خروج از آن فقط در شرایط زیر مجاز می باشد:

۱- باید دارای یک گذرنامه معتبر و صادره از یک مرجع صلاحیتدار در کشور متبوع خود یا هر مرجع معتبر دیگر باشد، یا اینکه دارای یک مدرک معتبر دیگری که بتواند بدل گذرنامه باشد و به دارنده آن حق برگشت به کشوری که از آن صادر شده، بدهد.

۲- باید مجوز ورود (ویزا) ثبت شده در گذرنامه یا مدرک سفر داشته باشد.

۳- باید در خصوص ورود یا خروج وی از عراق به یکی از روشهای تعیین شده در قانون گذرنامه‌ها متوسل شده باشد.

۴- باید فرم ورودی که توسط وزیر تعیین شده، پر و امضا کند.

ماده چهارم:

ویزاهای ورود به عراق به ذکر ذیل می باشد:

- ۱- ویزای معمولی (عادی) - این ویزا به دارنده آن حق یک بار ورود به عراق را در مدت سه ماه پس از تاریخ دادن آن می دهد، به علاوه، این شخص حق اقامت در عراق برای سه ماه را دارد.
- ۲- ویزای عبور - این ویزا به دارنده آن حق یک بار ورود در مدت سه ماه پس از تاریخ دادن آن می دهد، به علاوه، این شخص حق اقامت در عراق برای هفت روز را دارد.

- ۳- ویزای عبور بدون توقف - این ویزا به دارنده آن حق عبور بدون توقف از خاک عراق یک بار در مدت سه ماه پس از تایخ دادن آن می دهد. وعبور مزبور زیر نظارت مراجع صلاحیتدار حاصل می شود.

۴- ویزای سیاسی - بنابر دستور عملهای صادره از سوی وزیر امور خارجه و با رعایت اصل رفتار متقابل داده می شود.

۵- ویزای خدمت - بنابر دستور عملهای صادره توسط وزیر امور خارجه بعد از مشاوره با وزارت کشور و با رعایت اصل رفتار متقابل به دارندگان گذرنامه‌های خدمت داده می شود.

۶- ویزای زیارتی یا سیاحتی - به دارنده آن حق یک بار ورود در مدت سه ماه پس از تاریخ دادن آن می دهد، به علاوه، این شخص حق اقامت در عراق برای یک ماه را دارد.

۷- ویزای اضطراری - این ویزا از سوی افسر اقامت به تبعه خارجی داده میشود در صورتی که قصد ورود به عراق دارد اما ویزا نگرفته است. این ویزا در صورتی به تبعه خارجی داده می شود که افسر اقامت در مورد دلایلی که مانع اخذ ویزا شده اطمینان پیدا می کند و در این حالت باید بلافاصله درباره این امر به مدیر اطلاع دهد.

ماده پنجم:

درخواست ویزا باید دارای شرایط زیر باشد:

۱- متقاضی ویزا باید به نمایندگی عراق در خارج ثابت کند که از امکانات مالی کافی برای زندگی خود در طول مدت اقامت وی در عراق برخوردار می باشد.

۲- ورود متقاضی ویزا به عراق از لحاظ سلامتی عمومی، امنیت، اخلاق و عفت عمومی و یا اقتصاد ملی باید بلامانع باشد.

۳- نباید متقاضی ویزا، متهم باشد یا سابقه محکومیتی داشته باشد که به واسطه آن حکم، کشور عراق مجبور به بازگرداندن آن شخص به کشورش باشد.

۴- نباید قبلاً دستور اخراج آن از عراق صادر شده باشد.

ماده ششم:

متقاضی ویزا به مرجع صلاحیتدار باید اطلاعات زیر را ارائه دهد:

۱- دلیل ورود وی به عراق.

۲- اشخاصی که در صورت تمام شدن پول وی، هزینه‌های او را تأمین خواهند کرد.

۳- محل سکونت متقاضی ویزا در کشور عراق.

۴- دو تا عکس پرسنلی از متقاضی ویزا.

۵- هرگونه اطلاعات دیگری که توسط وزیر تعیین می شود.

ماده هفتم:

مسئولان مدیریتی هر کشتی، هواپیما یا وسیله نقلیه، هنگام ورود به عراق باید لیستی از مسافران به همراه اطلاعات آنها را به مقامات رسمی ارائه دهند. مدیران مذکور هم باید اسامی مسافرانی که بدون گذرنامه دارند مسافرت می کنند و مسافرانی که گذرنامه‌شان غیرمعتبر است، گزارش دهند. و در هر صورت مسافران مذکور باید از خروج یا برگشت به کشتی یا هواپیما ممنوع شوند.

ماده هشتم:

۱- خروج شهروندان بقیه کشورهای عربی و شهروندان خارجی که طرف تعهدات کاری یا تعهدات دیگری هستند بدون گرفتن مجوز خروجی از سوی مرجع صلاحیتدار، ممنوع می باشد و مرجع مزبور باید صورت مالی متقاضی خروجی را بررسی کند. و وزیر می تواند آیین نامه ها و دستور العملها در مورد تعیین شرایط دادن مجوز خروجی صادر کند و شخص مسؤول جهت این امور را انتخاب کرده و تمامی هزینه ها را تعیین کند.

۲- وزیر یا قائم مقام وی در صورت وجود شرایط خاص، می تواند مسافرت هر تبعه خارجی را برای مدت مقتضی به تعویق بیاندازد.

ماده نهم:

مدیر کل به دلایل امنیتی یا منافع ملی می تواند ورود هر تبعه خارجی را به عراق ممنوع کند. تصمیم مزبور قابل تعدیل و لغو توسط وزیر خواهد بود.

فصل چهارم

اقامت اتباع خارجی

ماده دهم:

۱- تبعه خارجی باید فرمی که توسط وزیر تعیین می شود، پر و امضا کند، و ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ورود وی به عراق، آن را به افسر اقامت تحویل دهد. مدیر یا افسر اقامت حق دارند متقاضی اقامت را از حضور شخصی به دلیل رعایت روابط بین المللی یا به دلیل عذر موجه معاف

کنند. و در این صورت تقدیم فرم مزبور به وسیله نماینده وی حاصل می شود. خارجیهایی که در عراق اقامت دارند یا دارندگان ویزای سیاحتی یا ویزای زیارتی از مفاد این ماده مستثنی هستند.

۲- مدیران هتلها و مهمانپذیرها یا هر محل سکونتی که خارجیها در آن به ازای حق الاجاره سکونت می کنند، باید فرمی که توسط وزیر تعیین می شود، پر و امضا کنند و هر روز آن را به افسر اقامت تحویل دهند و در صورت خروج مهمان خارجی به افسر اقامت اطلاع دهند و هر کسی که به اسکان یک تبعه خارجی در هر مکانی اقدام مینماید، باید ظرف بیست و چهار ساعت ورود و یا خروج آن شخص تبعه خارجی را به افسر اقامت ابلاغ کند.

۳- در صورت تغییر محل اقامت، تبعه خارجی باید تغییرات مزبور را به افسر اقامت ابلاغ کند. و در صورتی که محل اقامت جدید وی در یک منطقه دیگر یا به یک استان دیگری منتقل شود، تبعه خارجی باید ظرف مدت چهل و هشت ساعت از زمان رسیدنش به محل جدید اقامت، اطلاعات مزبور را به افسر اقامت ابلاغ کند.

۴- در صورت نبودن افسر اقامت، مرکز پلیس در مورد امور مربوطه بنا به قوانینی که در بالا ذکر شده‌اند، عمل خواهد کرد و در این صورت باید این مرکز به افسر اقامت اطلاع دهد.

ماده یازدهم:

۱- تبعه خارجی که قصد ماندن در عراق طولانیتر از مدت اعتبار ویزای خود، دارد، باید قبل از انقضای ویزا، مجوز اقامت خود را برای یک سال توسط افسر اقامت اخذ کند. تبعه خارجی قبل از

یک ماه از انقضای این مدت می تواند از افسر اقامت درخواست تمدید مدت مزبور برای یک سال نماید. و تکرار این امر بلامانع است.

۲- در صورتی که دلیل مقتضی وجود داشته باشد، مدیر می تواند از دادن اقامت یا تمدید آن امتناع کند. در چنین وضعیتی تبعه خارجی می تواند ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ابلاغ، به دستور مزبور اعتراض کند.

۳- در صورتی که دستور رد اقامت تبعه خارجی قطعی شود اما وی از عراق خارج نشود، مدیر، میتواند او را از عراق اخراج نماید.

ماده دوازدهم:

۱- وزیر یا قائم مقام آن در حالتهای زیر می تواند مجوز اقامت در عراق را برای سه سال به متقاضیان آن دهد. و این اقامت به صورت متوالی هر سه سال قابل تجدید خواهد بود.

أ- برای اتباع خارجی که در جمهوری عراق به دنیا آمده‌اند و در آنجا اقامت می کنند.

ب- اتباع خارجی که در جمهوری عراق برای پانزده سال یا بیشتر اقامت کردند، به شرط اینکه به صورت قانونی وارد عراق شده باشند.

ج- اتباع خارجی که برای مدت سه سال یا بیشتر در عراق اقامت کردند در صورتی که کارها، یا خدمات علمی، فرهنگی یا فنی برای کشور انجام داده باشند.

د- اتباع خارجی که در عراق برای مدت شش سال یا بیشتر به استناد قرارداد کاری با دولت عراق اقامت کردند، اما بعد از تمام شدن مدت قرارداد می خواهند در عراق اقامت کنند.

ه - مجوز اقامتی (ویزا) که به افراد مشمول بند (أ و ب) این ماده داده می شود یک مجوز مستمر تلقی خواهد شد، در صورتی که به دلیل عذر قابل قبول حداکثر مدت دو ماه در هر سال از عراق خارج باشند.

۲- وزیر یا قائم مقام وی می تواند به زن خارجی که با یک عراقی ازدواج کرده برای مدت ذکر شده در بند (۱) این ماده، مجوز اقامت دهد.

ماده سیزدهم:

وزیر می تواند به دلایل نظامی، اداری یا سیاسی بر طبق محدودیتهای مشخص شده یا در جاهایی که خودش تعیین می کند در روزنامه رسمی یا در یکی از روزنامه های محلی، اتباع خارجی را از گذر، گردش یا اقامت در مناطقی تشخیص داده شده، منع کند.

فصل پنجم:

تبعید اتباع خارجی و اخراج آنها

ماده چهاردهم:

استانداران استانهای مرزی و یا مدیران دیگر استانها می توانند اتباع خارجی را در صورت ورود غیرقانونی، از کشور عراق اخراج نمایند.

ماده پانزدهم:

در صورتی که ثابت شود که تبعه خارجی فاقد شرایط ذکر شده در ماده ۵ باشد یا اینکه بعد از ورودش به عراق فاقد یکی از آن قوانین شده باشد، وزیر یا قائم مقام وی می تواند دستور به اخراج وی، صادر کنند.

ماده شانزدهم:

در صورتی که اخراج یک تبعه خارجی غیر ممکن باشد یا اینکه تبعه خارجی دارای تابعیت هیچ کشوری نباشد، وزیر می تواند محل اقامت این تبعه را برای یک مدت مشخصی تعیین کند. مدت مزبور تا زمانی که امکان تبعید تبعه خارجی فراهم باشد تمدید خواهد شد.

ماده هفدهم:

در صورتی که اخراج یک تبعه خارجی غیر ممکن باشد، و این تبعه از کسانی باشد که ممکن است امنیت ملی را در معرض خطر قرار دهد، وزیر می تواند دستور بازداشت شخص مزبور را دهد تا اینکه امکان تبعید وی فراهم شود.

ماده هیجدهم:

تصمیم صادره به اخراج یک تبعه خارجی می تواند شامل اعضای خانواده وی نیز شود در صورتی که وی مسئولیت نفقه‌شان را به عهده داشته باشد، و در این صورت افراد مزبور باید در تصمیم صادره ذکر شوند.

ماده نوزدهم:

وزیر یا قائم مقام وی می توانند دستور به اخراج هر تبعه خارجی بدهند در صورتی که علیه وی رأی قضایی قطعی صادر شده و رأی مزبور متضمن چنین امری باشد.

ماده بیستم:

تبعه خارجی که قبلا از عراق اخراج شده، نمی تواند به این کشور برگردد، مگر اینکه بعد از تحقق شرایط قانونی مشخص شده، وزیر با ورود او موافقت کند.

فصل ششم

عوارض

ماده بیست و یکم:

مقدار عوارض جهت دادن ویزا که در بندهای ۱ - ۲ - ۳ - ۴ از ماده چهارم این قانون توضیح داده شده، براساس دستورالعملها تعیین میشود و نباید عوارض مزبور از مبلغ ۵ دینار عراقی بیشتر باشد و در ضمن باید اصل رفتار متقابل رعایت شود. همچنین عوارض ویزایی که در بند (۷) همان ماده توضیح شده، دو برابر شود.

ماده بیست و دوم:

۱- مقدار عوارض بابت دادن مجوز اقامت یا تجدید آن یا دادن مجوز المثنی اقامت در صورت گم شدن آن، براساس آیین نامه تعیین می شود و نباید از مبلغ دو دینار عراقی بیشتر باشد و بایستی رفتار متقابل در آن رعایت شود.

۲- مدتی که تبعه خارجی بدون مجوز اقامت یا بعد از انقضای مدت آن در عراق می ماند، اقامت غیرقانونی محسوب می شود، و در ازای آن در هر دو وضعیت «عوارضی که در بند (۱) این ماده ذکر شده، پرداخت میشود.

۳- عوارضی که در بندهای (۱ - ۲) این ماده تدوین شده، از طریق چسباندن تمبرها روی مجوز اقامت گرفته می شود و از طریق مهر زدن اداره و امضای افسر اقامت به همان نحو که در قانون عوارض تمبرها توضیح داده شده، باطل می شود.

ماده بیست و سوم:

افرادی که از عوارض ذکر شده در ماده بیست و یکم و ماده بیست و دوم به علاوه همسران و بچه- های خردسال آنان معاف خواهند شد، عبارتند از:

۱- دانشجویان خارجی که در دانشگاهها درس می خوانند.

۲- کارمندان خارجی که در ادارههای دولتی به وسیله قرارداد استخدام می شوند.

۳- خبرنگاران خارجی با رعایت اصل رفتار متقابل .

۴- کسانی که توسط وزیر از پرداخت عوارض، معاف می شوند.

فصل هفتم

مجازاتها

ماده بیست و چهارم:

۱- کسی که بر خلاف مفاد مواد سوم، هشتم و یا بیستم این قانون عمل کند به سه الی ده سال حبس مجازات شده و اموال وی مصادره خواهد شد.

۲- کسی که بر خلاف مفاد مواد ششم یا یازدهم این قانون عمل کند یا اینکه به دیگری کمک کند که بر خلاف مواد مزبور عمل کند، به حداکثر سه سال حبس و به حداکثر پرداخت غرامت دویست دینار مجازات خواهد شد. و کسی که اطلاعات نادرست یا مدارک جعلی جهت ورود به عراق، اقامت در آن و یا خروج از آن به مراجع صلاحیتدار ارائه دهد علیرغم علم وی به جعلی بودن اطلاعات مزبور یا نادرست بودن آن، همان مجازات ذکر شده در حق وی اعمال خواهد شد.

۳- کسی که بر خلاف مفاد مواد دهم، سیزدهم و یا بیست و نهم این قانون عمل کند به یک الی سه سال حبس محکوم شده و باید جریمه‌ای از صد الی پانصد دینار پرداخت کند و گاهی ممکن است مجبور به گذراندن حبس و یا پرداخت جریمه مالی شود.

۴- کسی که بر خلاف آیین‌نامه‌ها یا دستورالعملهای صادره جهت اجرای این قانون عمل کند به یک الی سه سال حبس و به جریمه مالی از صد الی پانصد دینار یا یکی از این دو مجازات محکوم خواهد شد.

۵- در صورتی که رأی صادره توسط دادگاه به بندهای ۱ و ۲ این ماده استناد کند، دادگاه می‌تواند رأی به اخراج تبعه خارجی هم صادر کند.

ماده بیست و پنجم:

بر طبق قانون آیین دادرسی کیفری صلاحیت کیفری برای توقیف تبعه خارجی به منظور اخراج وی از عراق، به مدیر کل داده می شود.

فصل هشتم

مقررات عمومی

ماده بیست و ششم:

مقررات این قانون در موارد زیر اعمال نخواهد شد:

- ۱- رؤسای کشورها، خانواده‌هایشان و افرادی که به آنها وابسته‌اند.
- ۲- رؤسای مقامات هیأت‌های دیپلماتیک و کنسلی و اعضای خانواده‌هایشان و در این خصوص باید اصل رفتار متقابل رعایت شود، و به افراد مزبور شناسنامه ویژه توسط وزارت امور خارجه داده می شود.
- ۳- مسئولان مدیریت کشتیها و هواپیماهایی که به عراق می آیند در مدت ماندن کشتی یا هواپیما مشروط بر اینکه مقامات ذیصلاح عراق هنگام ورود و خروج آنها روی مدارک سفرشان مهر بزند.
- ۴- مسافران کشتیها و هواپیماهایی که در یکی از بنادر یا فرودگاههای عراق فرود می آید، در صورتی که مقامات ذیصلاح عراق به مسافران مزبور اجازه خروج از کشتی یا هواپیما، و یا ماندن موقت در عراق در مدت ماندن کشتی یا هواپیما بدهند.
- ۵- کسانی که به موجب پیمانهای بین‌المللی‌ای که عراق طرف آن است، معاف می باشند.
- ۶- کسانی که توسط وزیر از برخی یا کلیه احکام این قانون معاف می باشند.

۷- خردسالانی که تحت پوشش گذرنامه والدینشان می باشند.

۸- ساکنان مناطق مرزی که تابعیت کشورهای همسایه را دارند و برای انجام کارهای عادی‌شان از طریق زمینی و زیر نظارت مراجع ذیصلاح وارد عراق می شوند و مشمول معاهدات بین‌المللی منعقدۀ بین عراق و کشورهای خودشان هستند.

ماده بیست وهفتم:

به خارجیهایی که مجوز اقامت در عراق داده می شود، یک مجوز برای اقامت فرزندان زیر سن قانونیشان هم در همین وثیقه، داده می شود.

ماده بیست و هشتم:

در صورتی که تبعه خارجی از عراق برای مدت بیش از شش ماه خارج شود، مدت باقی مانده اقامت وی لغو می شود، وزمانی که برمی گردد باید مجوز جدید اقامت اخذ کند.

ماده بیست و نهم:

افسر اقامت حق ورود به هر وسیله نقلیه اعم از دریایی، هوایی یا زمینی جهت اجرای احکام این قانون را دارد.

ماده سییم:

در صورت گم شدن وثیقه اقامت، تبعه خارجی باید ظرف مدت سه روز به افسر اقامت مراجعه کند. ودر صورت اثبات گم شدن وثیقه مزبور یک وثیقه جدیدی به تبعه خارجی داده خواهد شد.

ماده سی و یکم:

تعیین مسائل مربوطه به شکل فرم اقامت و دفتر ثبت نام اتباع خارجی به وسیله وزیر دولت صورت می گیرد، و در این خصوص افسر اقامت مسئول نگهداری دفتر مزبور خواهد بود.

ماده سی و دوم:

وزیر می تواند آیین نامه برای تسهیل اجرای این قانون صادر کند.

ماده سی و سوم:

قانون اقامت تبعه خارجی شماره ۳۶ سال ۱۹۶۱ و تعدیلات آن لغو می شود. اما آیین نامه های قانون مزبور تا حدی که مخالف احکام این قانون نباشد، لازم الاجرا خواهد بود.

ماده سی و چهارم:

این قانون در روزنامه رسمی منتشر خواهد شد و وزرا مفاد آن را اجرا خواهند کرد.

دلایل صدور

قانون اقامت تبعه خارجی سال ۱۹۶۱ از زمانی که صادر شده بود چندین بار اصلاح شد، و برخی از احکام آن دیگر با شرایط فعلی سازگاری ندارد. به علاوه «اجرای عملی این قانون نشان می داد که این قانون دارای معایب و نواقص زیادی می باشد و این دلایل موجب تصویب قانون جدید است تا جائیکه جایگزین قانون پیشین باشد. و بنابراین این قانون صادر شده است.